

thought out, weighed, kreativnye and purposeful marketings communications, taking into account the psychological aspects of conduct of user.

Key words: marketing, marketings researches, marketings communications, crisis, user, structure of users, demand, assortments, price policy, market segment, sale politicians, channels of distribution of products.

УДК 338.43:633.1

Т.Ю. Дорофей, асистент Подільського державного аграрно-технічного університету

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА ТА ПРОДУКТІВ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ: ШЛЯХИ І ПРОБЛЕМИ ВИРІШЕННЯ

Проблеми економіки ринку зерна та продуктів його переробки є однією з ключових у національній аграрній політиці. Вирішення цієї проблеми має чітко виражений регіональний характер, що обумовлено зростаючою відповідальністю регіонів за забезпечення населення продуктами харчування.

Ключові слова: економічні аспекти виробництва зерна, формування ринку зерна, переробка і реалізація зерна.

Головні пріоритети розвитку та формування ринку зерна в Україні на найближчий період — забезпечення нарощування виробництва високоякісного зерна, стримування негативних процесів, що наявні у сфері реалізації та просування товару до споживача, нарощування експортного потенціалу зернової галузі. Для цього є всі необхідні умови: родючі ґрунти, сприятливі кліматичні умови, наявність високоврожайних сортів, необхідна база переробки і зберігання продукції, ємні внутрішні і зовнішні ринки, але мало досліджена проблема комплексної оцінки економічних аспектів формування ринку зерна та продуктів його переробки.

Проблема вирішення економіки виробництва ринку зерна та продуктів його переробки є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, а саме: В.І. Бойка, М.Ю. Куліша, І.В. Кобути, М.Г. Лобаса, П.М. Макаренка, Л.О. Мармоль, З.П. Піколасвої, П.Т. Саблука, В.Ф. Сайка, В.П. Ситника, В.С. Уланчука, Д.М. Худолій, І.І. Червена, О.М. Шпичака, М.І. Щура та інших.

Ринок зерна та продуктів його переробки в Україні є стратегічною галуззю економіки держави, що визначає обсяги пропозиції та вартість основних видів продовольства для населення країни, зокрема продуктів переробки зерна, формує істотну частку доходів сільськогосподарських виробників, визначає стан і тенденції розвитку сільських територій, формує валютні доходи держави за рахунок експорту. Зернова галузь є базою та джерелом сталого розвитку більшості галузей агропромислового комплексу та основою аграрного експорту.

Аналіз причин виникнення проблем та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом «Зерно України 2008-2015». Причини виникнення ускладнень на ринку зерна та продуктів його переробки зокрема скорочення рівня рентабельності зерновиробництва, зменшення обсягів виробництва та урожайності, а також прояву інших негативних обставин є відсутність дієвих економічних стимулів для виробництва зерна та системного підходу до розв'язання питань управління зерновим комплексом.

Програма розвитку зернового сектору «Зерно України 2008-2015» є:

1. Гарантування забезпечення зростаючих потреб населення і переробних галузей України (борошномельної, круп'яної, комбікормової, спиртової, біопаливної тощо) у зерні належної якості.
2. Нарощування експорту українського зерна з метою підвищення доходів його виробників, забезпечення ефективної роботи інфраструктури ринку та збільшення валютних надходжень в економіку країни.

Україні споживання зернових, зернобобових та продуктів переробки зерна в перерахунку на зерно у 2007 році склало 25,82 млн. тонн, у тому числі фонд споживання хлібних продуктів склав 5,75 млн. тонн, витрачено на корм 13,9 млн. тонн, на посів — 3,2 млн. тонн. Спостерігається поступове зменшення обсягів споживання хлібних продуктів, що обумовлено, в першу чергу, скороченням кількості населення. Споживання зерна на кормові цілі і для виробництва комбікормів має потенціал зростання, що пов'язаний із очікуваним підвищенням купівельної спроможності населення і відповідним збільшенням обсягів споживання продукції тваринництва. Останніми роками обсяги споживання зерна на корм варіюють по роках і залежать від обсягів пропозиції та цін зерна на ринку. Основними проблемами ринку зерна та продуктів його переробки на світовий ринок сьогодні є відсутність необхідних ресурсів та запровадження заходів, направлених на створення різниці між цінами на зерно на світовому та внутрішньому ринках.

Проблеми потребують комплексного вирішення, оскільки усунення першої проблеми (а саме нарощування обсягів виробництва зерна) не означатиме усунення другої, яка повинна бути вирішена шляхом поступової лібералізації цін

на продукти переробки зерна з урахуванням важливості гарантувати забезпеченість потреб у продовольстві незахищених верств населення країни.

Вирішення проблеми економіки ринку зерна та продуктів його переробки здійснюватиметься через:

- покращення землекористування, структури посівів та використання кращих попередників для підвищення ефективності зерновиробництва, забезпечення збереження та покращення земельних ресурсів, зокрема з точки зору екологічного стану територій; визначення та реалізацію заходів підвищення родючості ґрунтів;
- покращення якості зерна, зокрема шляхом підвищення забезпеченості господарств якісним насінням, новітніми сортовими ресурсами (з відповідною компенсацією витрат на їх придбання), інформування виробників зерна про потреби ринку, зокрема світового;
- розвиток інфраструктури зернового ринку України, систем зберігання і транспортування зернових зокрема через тарифи на перевезення зерна, розвиток альтернативних шляхів перевезення зерна, оптимізацію роботи каналів збуту продукції;
- розвиток маркетингу зерна, зокрема шляхом усунення перешкод для експорту зерна до кордону, на кордоні та поза кордоном; поширення світової практики торгівлі зерном, у тому числі через доступ до міжнародних стандартизованих контрактів;
- розвиток міжнародного співробітництва, зокрема активну участь у роботі Міжнародної ради по зерновим та іншим системоутворюючим організаціям світового зернового ринку;
- розробку та реалізацію заходів, направлених на забезпечення дотаціями незахищених верств населення з метою створення умов для поступової лібералізації ринків продуктів переробки зерна (хліба).

Основними контрольними параметрами програми розвитку зернового комплексу та ринку зерна є досягнення визначених показників виробництва, продуктивності (урожайності) та рівня рентабельності зерновиробництва, що в свою чергу визначають прибутковість зернового виробництва в країні.

Шлях і спосіб розв'язання проблеми економіки ринку зерна та продуктів його переробки в Україні, зокрема нарощування обсягів виробництва зерна до 58 млн. тонн, потребує вжити системи заходів. Вирішення проблеми шляхом окремих змін чи уточнень до регуляторної системи чи шляхом впровадження заходів, направлених на вирішення вузькогалузевих проблем, є неможливим, призводитиме до дисбалансів системи.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко О.В. Регіональні аспекти розміщення виробництва зерна у світі // Економіка АПК.— 2008. — № 11. — С. 132-135.
2. Бондаренко Л.М. Регіональні аспекти виробництва сільськогосподарської продукції // Економіка АПК. — 2008. — № 7. — С. 50-55.
3. Мальцев О.В. Витрати та їх вплив на результативність виробництва зерна // Економіка АПК. — 2009. — № 9. — С. 73-75.
4. Захарчук О.В., Шовкалюк В.С. Ринок зерна: проблеми та сподівання // Економіка АПК. — 2007. — № 3. — С. 116-121.

***Annotation.** Problems of economy of the market of grain and products of its processing is one of key in a national agrarian policy. The decision of this problem has precisely expressed regional character that is caused by the growing responsibility of regions for maintenance of the population with food stuffs.*

***Key words:** economic aspects of grain production, a grain market, processing and marketing of grain.*

УДК 331.101.3

Козак О.М., асистент КПНУ імені Івана Огієнка

**МОТИВАЦІЯ ПРАЦІ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА**

Обґрунтовано доцільність застосування різних методів мотивації, праці найманих працівників як одного з чинників підвищення результативності виробництва.

***Ключові слова:** мотивація праці, заробітна плата, ефективність виробництва, продуктивність праці, надбавки, доплати, преміювання.*

Процес виробництва неможливий без щонайменше трьох елементів: людини (робочої сили), знарядь праці та предметів праці. Ступінь впливу на результати праці кожного чинника різний, а проявляється цей вплив здебільшого через ставлення людини до праці, яке визначається системою цінностей працівника, умовами праці й застосовуваними стимулами.

Спеціальні дослідження ефективності різних мотиваторів показали, що заробітна плата та можливість її підвищення є найвагомим засобом спонукання працівників до підвищення результативності їхньої праці (табл.1)